

Kulturdepartementet

postmottak@kud.dep.no

Høringsuttalelse til Forslag til lov om mediestøtte

Vi viser til epost fra seniorrådgiver Vera Øian 8. januar 2020, der Nationen AS gis utvidet høringsfrist til 24. januar 2020.

Forslag til lov om mediestøtte er en oppfølging av Meld.St.17 (2018-2019) *Mangfold og armlengds avstand - Mediepolitikk for ei ny tid*. Stortingsmeldingen følger opp NOU 2017:17 *Det norske mediemangfoldet*. Vi viser til Nationen/Tun Medias hørings svar også til disse.

Oppsummert:

- Vi er skeptiske til forslaget om å etablere et nytt Mediestøtteråd.
- Vi frykter økt uforutsigbarhet ved at mediestøtten kan foreslås endret årlig.
- Foreslåtte og innførte endringer i mediestøtten kan svekke redaktørinstituttet, gi mer byråkrati og mindre journalistikk for pengene.

Ad Mediestøtterådet:

I lovforslaget skrives det at «Målet med å flytte deler av forvaltningen av mediestøtten til Mediestøtterådet, er å styrke avstanden mellom politiske myndigheter og mediene i forvaltningen av mediestøtten, ved å motvirke at det oppstår (mistanke om) uheldige avhengighetsforhold.»

Det finnes så vidt vi vet ingen forskning som tilsier at mediestøtten har gitt uheldige bindinger mellom politikere og medier som kan ha påvirket journalistikken. På Reporter without borders' [pressefrihetsindeks er Norge nummer 1](#). På The Economists [Democracy Index er Norge nummer 1](#). På Freedom House sin [frihetsindeks er Norge nummer 1](#). Dette skyldes at politikere, medier og sivilsamfunnet i stort har lagt til rette for demokratiutvikling, deriblant et mangfold av medier.

Land rundt oss beveger seg i autoritær retning og frie medier svekkes eller kollapser. Det er vanskelig å forstå at dette er et egnet tidspunkt for å løfte mediepolitikken ut av Stortinget. Om et Mediestøtteråd innføres slik det er foreslått, vil mye makt bli samlet på få personer som ikke kan stilles demokratisk til ansvar for sine forslag og prioriteringer.

Man kan likevel forsterke prinsippet om armlengdes avstand, ved å legge et tillegg til §7 i Lov om redaksjonell fridom, slik Norsk Redaktørforening foreslår i sitt hørings svar. Vi støtter dette.

Kan gi mindre forutsigbarhet

I forslag til Lov om mediestøtte legges det opp til økt forutsigbarhet gjennom å etablere et system med fireårige styringssignaler. Vi støtter dette.

Departementet foreslår også at et Mediestøtteråd skal kunne legge fram forslag til nye tilskuddsordninger og avvikle eksisterende ordninger - «i prinsippet (...) når som helst i fireårsperioden». Vi forstår intensjonen. Men dette vil kunne gi mindre, ikke mer, forutsigbarhet.

Mange medier innenfor dagens pressestøtteregime driver på små marginer. Eventuelle årlige endringer i innretning av støtten vil kunne bli svært vanskelig å håndtere.

Mangfold og motkultur

Historisk har presse- og produksjonsstøtten i Norge vært basert på en tanke om mangfold. Mangfoldet kan forstås geografisk og dette vektlegges i Mld.St. 17 ved at betydningen av lokalavisene løftes fram. I pressestøtten har mangfold historisk også vært forstått som *motkultur* - flere syn, flere stemmer, ulike historier. Forslag til Lov om mediestøtte er uklar med tanke på om det skal legges objektive eller mer skjønnsmessige kriterier til grunn for fremtidig produksjonsstøtte, eller en kombinasjon. Det er også uklart om det er opp til et eventuelt Mediestøtteråd å velge dette. Valg av innretning vil i vesentlig grad kunne påvirke mediemangfoldet i Norge og vi savner en drøfting av dette i forslaget til ny lov.

Språk er i lovforslaget kun nevnt i forbindelse med samiske språk. I Granavolden-plattformen sier regjeringen at den vil sikre gode bruksvilkår for de to likestilte målformene i norsk og i innstillingen til Kulturmeldingen Mld.St.8 (2018-2019) skriver flertallet i Familie- og kulturkomiteen at det er «viktig med målrettede tiltak for nynorsk og nynorskbrukere, som er i mindretall». I et lite kultur- og språkområde som det norske kunne en andel nynorsk være et styringsmål i pressestøtten. I NRK-plakaten er det slått fast at minst 25 prosent av innholdet skal være på nynorsk. Et lignende krav kunne være et insentiv i den nye mediestøtten og vi foreslår dette.

Mer byråkrati og mulig svekket redaktørinstitutt

Foreslåtte endringer i mediestøtten vil gi mer byråkrati, ved at det opprettes et nytt organ mellom departementet og tilsynet. I tillegg har Medietilsynet estimert at det kreves to årsverk for sekretariatsfunksjonen. I tillegg vil selve innretningen av mediestøtten - åpningen for årlige justeringer, den tidligere innførte innovasjonsstøtten samt utviklingen med mer støtte fra utenforstående institusjoner som feks stiftelser som Fritt Ord eller kommersielle aktører som Google News Initiative, gi mer byråkrati og mindre journalistikk for pengene.

En del av vurderingen av hva som er støtteverdig og viktig journalistikk blir flyttet fra redaktørinstituttet til Mediestøtterådet, men også til tidligere nevnte institusjoner eller kommersielle aktører. Vi vil advare mot denne utviklingen. Dette flytter arbeidskraft og -tid fra kjerneoppdraget journalistikk til søknadsprosesser, rapportering og byråkratisering, jmf vår høringsuttalelse til NOU 2017:7 datert 23.juni 2017.

For Tun Media og AS Nationen,

Irene Halvorsen
Sjefredaktør
irene.halvorsen@nationen.no